

Ulrika Lassborn Arntell
Förvaltningsjurist
ulrika.lassborn-arntell@trelleborg.se
0410-73 42 69

Yttrande angående förslag från Lars Hemzelius (SÖS) om lärares ordinationsrätt av stödundervisning

Ärendebeskrivning

Lars Hemzelius (SÖS), ledamot i bildningsnämnden mandatperioden 2014-2018, har den 31 oktober 2018 inkommit med en skrivelse till bildningsnämnden (bilaga 1) med förslag om:

- att bildningsnämnden uppdrar åt bildningsförvaltningen att ta fram ett förslag som innebär att lärarna får en ovillkorlig "ordinationsrätt" av stödundervisning.

Bildningsnämndens arbetsutskott har den 4 december 2018 beslutat att uppdra åt förvaltningschefen att utreda förslaget och återkomma till bildningsnämnden när ärendet är färdigberett (bilaga 2).

Beredning

I skollagen (2010:800) regleras elevernas rätt till stöd i form av extra anpassningar och särskilt stöd. Vidare regleras både rektors respektive huvudmannens ansvar för utbildningen och när rektor kan delegera sin beslutsrätt.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med gällande bestämmelser.

Enligt 2 kap. 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bl.a. att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

Av 3 kap. 5 a § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och inte annat följer av 8 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår det att om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 a §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Av bestämmelsen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och att behovet av särskilt stöd även ska utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av bestämmelsen framgår vidare att åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 3 kap. 8 § skollagen visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Bildningsförvaltningens bedömning

Skollagen reglerar ingående när och hur stöd ska ges, både i form av extra anpassningar och särskilt stöd. Det regleras tydligt att den som uppmärksammar en elevs behov av stöd ska anmäla detta till rektor och att rektor ska se till att en elevs stödbehov skyndsamt utreds och att en elev ges stöd i den omfattning och på det sätt som utredningen visar. Det är vidare rektor som beslutar om åtgärdsprogram.

Huvudmannen har dock ett övergripande ansvar att se till att elever får det stöd som de behöver – vare sig det är i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Här har huvudmannen bland annat ett ansvar att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov och även ansvar för kompetensutveckling till personal vid skolenheterna.

Under 2018 har det på huvudmannanivå bl.a. genomförts kompetenshöjande insatser genom IFOUS-programmet (*IFOUS - innovation, forskning och utveckling i skola och förskola*) kring inkluderande lärmiljöer och även en omfattande fortbildning, av specialist Gudrun Löwendal Björkman, riktad till personal inom bildningsnämndens verksamheter i syfte att utveckla elevhälsoarbetet och arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Bildningsnämnden har bedömt att tillgängliga lärmiljöer (inkluderade lärmiljö) ska vara ett prioriterat mål under 2019 i syfte att förbättra arbetet och resultaten ytterligare.

Mot bakgrund av detta och vad som anförts ovan är det tydligt att det är rektor som har en avgörande roll i arbetet med särskilt stöd. Som ovan redovisats har rektor i vissa avseenden möjlighet att delegera sin beslutsrätt. Hur rektor vill organisera sin egen verksamhet, inom ramen för skollagens bestämmelser, är dock inte något som

en huvudman vare sig kan eller får lägga sig i. Huvudmannen genomför sedan hösten 2018 kompetenshöjande insatser i syfte att stärka arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd i skolorna. Att huvudmannen skulle gå in och ge lärare en ovillkorlig ordinationsrätt är dock inte förenligt med skollagens bestämmelser.

Förslag till beslut

Bildningsförvaltningen föreslår bildningsnämnden besluta

att inte uppdra åt bildningsförvaltningen att ta fram ett förslag som innebär att lärarna får en ovillkorlig "ordinationsrätt" av stödundervisning, samt

att beslutet skickas till Lars Hemzelius.

Skickas till

Lars Hemzelius

Bilagor

Bilaga 1	Förslag från Lars Hemzelius (SÖS) om lärares ordinationsrätt av stödundervisning
Bilaga 2	Protokollsutdrag från bildningsnämndens arbetsutskott 2018-12-04 BIN AU § 137

Barns och elevers delaktighet

Enligt en rutin för att kontrollera om barn och elever har fått möjlighet att vara delaktiga i arbetet med ärendens som behandlas i bildningsnämnden ska två frågor besvaras med egen rubrik i samtliga tjänsteskrivelser till nämnden.

Har berörda barn och elever tillfrågats och vilka är deras synpunkter?

Då ärendet avser förslag som inte är förenligt med gällande bestämmelser för utbildningsverksamheten har barn och elever inte tillfrågats.

På vilka andra sätt har barns och elevers perspektiv påverkat underlagen?

Bildningsförvaltningens synpunkter handlar om att huvudman såväl som rektor fullgör sitt ansvar enligt gällande bestämmelser. Det är bildningsförvaltningens bedömning att barn och elevperspektivet är tydligt i förvaltningens arbete med att säkerställa att gällande bestämmelser följs.